

ΕΠΕΤΕΙΑΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

27 Ιανουαρίου. Παγκόσμια Ημέρα Μνήμης του Ολοκαυτώματος

Βασίλειος Α. Κωνσταντινόπουλος

81 χρόνια σημειώνονται από την απελευθέρωση του στρατοπέδου εξόντωσης του Auschwitz στις 27 Ιανουαρίου 1945 από τον Σοβιετικό Στρατό. Παρόλο που οι 56.000 κρατούμενοι είχαν αποχωρήσει υποχρεούμενοι σε πορείες θανάτου προς τα στρατόπεδα της Γερμανίας Dachau, Buchenwald και Mauthausen, όπου 15.000 βρήκαν τον θάνατο στον δρόμο από το κρύο, τις κακουχίες και τις εκτελέσεις από τους SS, ευρέθηκαν και απελευθερώθηκαν 7.000 περίπου άρρωστοι κρατούμενοι, γυναίκες και παιδιά. Η επιτόπια έρευνα των Σοβιετικών αποκάλυψε το μέγεθος της εγκληματικής δράσης των SS, οι οποίοι είχαν προσπαθήσει να απαλείψουν κάθε ίχνος των απεχθών πράξεών τους, είχαν γκρεμίσει τα κρεματόρια και ορισμένα κτήρια και είχαν κάψει τα αρχεία και όλα τα ενοχοποιητικά έγγραφα. Αρκετοί από τους κρατούμενους, μολονότι γεύθηκαν την ημέρα της απελευθέρωσης, δεν άντεξαν και κατέληξαν από τον τύφο και άλλες ασθένειες. Η Ημέρα αυτή ορίστηκε να εορτάζεται παγκοσμίως για να μη περιπέσει σε λήθη ένα από τα μεγαλύτερα εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας όλων των εποχών.

Η λέξη **ολοκαύτωμα**, όπως καθιερώθηκε να λέγονται αυτού του είδους οι σφαγές, ως όρος είναι ελληνικός, απαντά στη μετάφραση των 70ήκοντα, αλλά χρησιμοποιήθηκε για να προσδιορίσει τις διώξεις κατά συγκεκριμένων πληθυσμιακών ή πολιτικών ομάδων, όπως είναι οι Εβραίοι, οι Ρομά, οι Σίντι, οι κομμουνιστές, οι ομοφυλόφιλοι και οι μασόνοι. Ως πρώτα ολοκαυτώματα χαρακτηρίστηκαν οι γενοκτονίες των Νεότουρκων κατά των Αρμενίων (1.500.000) και των Ποντίων (500.000) που υλοποιήθηκαν από την εγκληματική τριάδα των πασάδων Ταλαάτ, Εμβέρ και Τζεμάλ. Στην ευρωπαϊκή ήπειρο η άνοδος των NAZI στην εξουσία (30 Ιανουαρίου 1933) σήμανε την έναρξη της μεθοδευμένης και συστηματικής πορείας προς την εξόντωση των Εβραίων, που ο συνολικός αριθμός των θυμάτων τους ξεπέρασε τα 6 εκατομμύρια. Προπαρασκευαστικές πράξεις, όπως οι Νόμοι της Νυρεμβέργης σηματοδότησαν το τελικό αποτέλεσμα που επήλθε με την Wannseekonferenz, ή Διάσκεψη των Υφυπουργών (Staatssekretäre) που έλαβε χώρα στις 20 Ιανουαρίου 1942 στο ομώνυμο προάστιο του Βερολίνου με σκοπό την αποτελεσματικότερη οργάνωση των κρατικών υπηρεσιών για την επίτευξη της «Τελικής Λύσης» (Endlösung). Γραμματέας της Διάσκεψης ήταν ο διαβόητος Adolf Eichmann, που συνελήφθη από Ισραηλινούς πράκτορες στην Αργεντινή και οδηγήθηκε στην Ιερουσαλήμ, όπου ειδικό δικαστήριο του επέβαλε τη θανατική ποινή για την εξόντωση 1,5 εκατομμυρίων Εβραίων (1961).

Ο Eichmann με τον βαθμό του Obersturmführer εγκαταστάθηκε το 1943 στη Θεσσαλονίκη και συνέστησε ειδικό γραφείο (Txn) για τη μεταφορά των Ελλήνων Εβραίων στα στρατόπεδα θανάτου. Στενοί συνεργάτες του ήταν οι ομοιόβαθμοί του Dieter Wisliceny και Alois Brunner με γραμματειακή υποστήριξη του Kurt Waldheim.

Οι δυο πρώτοι εκτελέστηκαν μετά από σχετικές δίκες, ενώ ο τρίτος διέφυγε και δεν συνελήφθη ποτέ, με τον τέταρτο να έχει ουσιαστικά απαλλαγεί των κατηγοριών.

Από τους 56.000 συμπολίτες μας εβραϊκού θρησκευματος κατοίκους της Θεσσαλονίκης, επέστρεψαν λιγότεροι από 2.000. Ένα μέρος μικρό των Σεφαραδιτών που απελευθερώθηκαν στην Ισπανία, 140 οικογένειες φιλοξενήθηκαν στη Σχολή Απόρων Παίδων του ΠΑΡΝΑΣΣΟΥ το 1943. Πρέπει να στηλιτεύσουμε τους λίγους Έλληνες δωσίλογους που βοήθησαν τους κατακτητές στη δίωξη Ελλήνων και Εβραίων και πολύ περισσότερο αυτούς που επιχείρησαν εσχάτως να αναβιώσουν το νεοναζιστικό κόμμα και να μολύνουν την υπερήφανη ελληνική κοινωνία. Πρέπει επίσης να τονίσουμε ότι στο σύνολό του ο ελληνικός χριστιανικός πληθυσμός συμπαραστάθηκε στο δράμα των Εβραίων συμπολιτών μας προσφέροντας βοήθεια και καταλύματα.

Είναι αναγκαίο να σημειωθεί ότι η ακροδεξιά αντισημιτική οργάνωση ΕΕΕ (Εθνική Ένωση Ελλάς) που ιδρύθηκε το 1927 από ακραία προσφυγικά στοιχεία για δίωξη των κομμουνιστών Εβραίων στη Θεσσαλονίκη, διαλύθηκε από τον Ι. Μεταξά το 1936.

Η διακεκριμένη Γερμανοεβραία Καθηγήτρια της Πολιτικής Φιλοσοφίας Hannah Arendt καταλογίζει ευθύνες στην εβραϊκή θρησκευτική ηγεσία για την προθυμία της να συνεργασθεί με το 3ο Ράιχ, καθώς επίσης και τη συνεργασία Εβραίων στα Konzentrationslager (στρατόπεδα συγκέντρωσης) στο Sonderkommando (ειδική υπηρεσία).

Από το χειρόγραφο ενός Θεσσαλονικέα που υπηρέτησε στο Sonderkommando του Auschwitz του Marcel Nazari έχουμε τη σημαντικότερη μαρτυρία για τη συστηματική εξόντωση στα κρεματόρια ανθρώπων, επειδή είχαν διαφορετικές πολιτικές αντιλήψεις ή συγκεκριμένη θρησκεία.

Η συγκεκριμένη ημέρα μνήμης του Ολοκαυτώματος πρέπει να μελετάται από τη νεολαία μας και τα σχολεία μας για να μην επιτρέψουμε την αναβίωση των απάνθρωπων αυτών δράσεων που προσβάλλουν τον παγκόσμιο πολιτισμό.